

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugosavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p. Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Otroke na vešala?

Kakor čujemo, je na včerajšnji seji Višji šolski svet izključil iz srednje šole 15-letnega dijaka. Zakaj? Dobil je slab red, občutil je nad seboj krivico (upravičen ali ne, to ne izpremeni ničesar na stvari, ko vemo, da je mlada duša še veliko bolj občutljiva in občuti lahko krivico, katere v resnici niti ni). V tem duševnem razpoloženju je dal duška svojim občutkom s tem, da je nervozno čečkal po kosu papirja razne brezpomembne stavke, med njimi pa je napisal tudi žalitev dotičnega profesorja in še dva stavka, ki kažeta mrznilo do domovine in simpatije do Avstrije. Po uri je pustil list kot brezpomemben na klopi, drugi so list našli, ga predložili, začela se je preiskava in danes je izrečena kazen: izključitev.

Za človeka gre, za državljana, in mogoče ne samo za enega, zato moramo izpregovoriti o tem slučaju tudi mi.

Grdo je žaliti profesorja in še grše je žaliti domovino. Vendar je treba upoštevati, če se to zgodi v razburjenosti, takrat ko čutim nad seboj krivico, 15-letni mladič naj si bo v takem razpoloženju svest svojega dejanja? Da si ga ni, je dokazal baš s tem, da je malomarno pustil list ležati. Če bi si bil svest velike pregrehe, ali mislite, da bi bil tako neroden? In danes je zavržen! Zakaj?

Razžalil je profesorja. Dvomimo, da bi bil ta profesor tak krvolok in zahteval takoj — glavo, ne, saj on kot vzgojitelj ve, kaj je mlada duša, ki jo je treba sicer ravnati po potrebi tudi ostro v prave tere, katere pa ne smemo — ubiti. Kazen mora mora vplivati vzgojno! Ne, zaradi tega ni bil dijak izključen, to ni mogoče. — Žalitev domovine je torej vzrok. Smatramo, da tak mlečnozobež domovine sploh žaliti ne more, ker si pojma domovine še niti prav svest ni. Zanj pomeni domovina v bistvu tisto, kar mu drugi govore o njej. Otrok jo hitro lahko zamenja s svojim učiteljem, dovteten je za sugestijo, in kaj vse danes lahko sliši o domovini, katero še odrasli tolikrat zamenjavajo s sistemom, z vlado, s strankami. Saj še ženica na trgu, ko mora drago plačati jajca, udari nerazsodno po domovini, trgovec, ki ne dobi blaga hitro s carine, tudi našant na cesti, če gazi blato, tudi delavec, ki se mu obleka strga v par tednih, tudi... In v tej okolici se spozabi — otrok. Odrasli, razsodni potrebujejo pouka, mladina pa — krvnika?

Premisliti moramo pri kazni vedno tudi efekt. Kako bo učinkovala? Mlado srce je strto; ubila ga je — domovina. Želo tiči globoko, vira in vrta in velika nevarnost je, da ne izvrti — sovraštva.

Pa rekel bo mogoče kdo: treba je ostre kazni zaradi drugih, da se taka reč ne razpase. E, slabo pozna ta mlado dušo! Kaj pomeni za druge taka kazen? Vidijo, vidijo nekaj, kaj? Da tista domo-

vina, ki jo je treba ljubiti, da tista domovina — ubija. Slana pada na mlado dušo: te domovine ne bo ljubila, pred to domovino jo bo le — strah in groza. Ubogala bo to domovino na zunaj, po sili. Ali pa nismo tudi mi tako ubogali Avstrije? In kaj je bila posledica?

Če vse to premislimo, nas je groza ob tem sklepu Višjega šolskega sveta. Ne maramo izrekati nobene kritike, ker ne poznamo aktov, vendar pričakujemo, da bodo člani premislili zadevo. In če spoznajo, da so se pre naglili, da bodo možati dovolj to tudi priznati in popraviti. Prepričani naj bodo, da priznanje kaže ravno moža. In ob koncu koncev, ali ni pridobitev ljubezni v mladih srcih najlepše plačilo?

Socializem in strokovne organizacije.

Delavec.

V krasno ožaljšani dvorani se je vrtele gospoda, plesala in popivala. Gospodje v frakih so se sukali okoli globoko dekoliranih dam, ki so se ponašale z dijamanti in svilo. Ocenjevale so toaletne, hojo in kretnje svojih sovrstnic in vsaka je mislila, da je najlepša...

V predmestju, z nizkimi, starimi hišami je bilo mirno. Tu so bivališča »nezavedne mase«, tu je stan zaničevanega »ljudstva«. V majhnih, temnih izbah, ki služijo tudi kot kuhinje, prebivajo družine delavcev. V teh prostorih, brez okraskov in preprog stanujejo tisti, ki s svojimi žulji in znojem redijo gospodo, ki se zabava v krasnih dvoranah.

V zgodnji jutranji uri gre delavec na svoje delo. Leta in leta, spomladi, poleti, jeseni in pozimi, vedno enakomerno, enolično opravlja svoje posle. Dnevno izčrpa pri napornem osem, devet ali deseturnem delu svoje moči. Doma ga pričakuje žena in deca in tudi tukaj poteka življenje delavca enakomerno, enolično. Nekako prazno je njegovo življenje in kako bi tudi ne bilo! Borna, nizka je njegova mzda. Trije, štirje ali še več lačnih žledčkov kriči po kruhu. In s kruhom izgine delavčev zaslužek — vse drugo naj počaka boljših časov.

Življenje delavca je boj za obstanek. Bojevati se mora, da preživi družino in le z bojem prisili kapitalista, da mu vrže zopet drobtinico. Na pritisk delavstva se je v kapitalističnem družabnem redu otvorilo delavsko vprašanje. Povsod se snujejo in sprejemajo zakoni o zaščiti delavstva, vzdržujejo se ministerstva za socialno politiko. Kljub tej navidezni skrbi za delavstvo pa isto v resnici nima niti najpotrebnejšega. — Mesečna plača nameščenca — zasebnega uradnika ali državnega nameščenca, znaša od 3000—5000 K. Poleg tega je zasebni nameščenelec zavarovan za slučaj bolezni, deležen pa je tudi pokojninskega zavarovanja za starost. Ročni

delavec, ki je večji trpin kot duševni delavec, dobi mesečno od 2000—4000 K plače. Zavarovan je zoper bolezni in nezgode, toda kje je še njegovo zavarovanje za starost!

V splošnem je socialna zakonodaja še jako pomanjkljiva. Mnogi socialni zakoni, ki so v zaščito delavstva, varujejo interese kapitalizma istotako kakor interese delavca. Socialni zakoni pa ne bodo boljši, dokler bodo le produkti zboljšavanja današnjega družabnega reda.

Položaj delavca je jako odvisen tudi od političnega in gospodarskega položaja. Svetovna vojna ni le preobrazila zemljevid Evrope, temveč ji je dala tudi nove politične in gospodarske smernice. Politični preobrati so močno vplivali tudi na svetovno gospodarstvo. Nastala je močna devalvacija vrednosti denarja in gospodarsko so se države takorekoč razdelile v one z visoko valuto in one s slabo valuto. Iz tega se je razvila velika brezposelnost, osobito v državah z dobro valuto. Delavstvo vsled teh političnih in gospodarskih operacij trpi pomanjkanje in bedo. Kapitalisti in državniki rešujejo delavstvo iz bede vsled brezposelnosti na konferencah, ki pa niso prinesle do danes niti najmanjšega uspeha.

Delavec je izpostavljen nadalje trenutni volji delodajalca. Ako mu delavec iz kakršnegakoli vzroka več ne ugaja, ga odslovi. Posebno se dogajajo taki slučajji vsled delovanja v strokovnih organizacijah, seveda le tam, kjer je organizacija preslaba.

Ako pogledamo vse okolnosti, od katerih je odvisna delavčeva eksistenca in položaj, v katerem se delavstvo nahaja, tedaj moramo reči, da je delavec v resnici še brez zaščite. Zakoni, ki ga naj branijo, so birokratični, pomanjkljivi in nezadostni in nimajo moči na kapitalizem, ki delavstvo vedno hujše izkorišča.

Delavec je vedno v boju za svoj obstoj; sam si mora tudi kovati svojo bodočnost. Delavec, ki hoče živeti, mora imeti odporno silo, da napade kapitalizma odvrača in odbija. Težavna naloga je zanj, da preživlja svojo družino. Napačno je mnenje, da naj pomaga možu preživljati družino tudi žena.

Mesto žene ni v tovarni in delavnicah, temveč pri otrocih in ognjišču. Mati je najboljša vzgojevalka svojih otrok in edinole njena je vzgoja. Mati in oče sta kriva, da se otroci vlačijo pred sodišča vsled tatvine in izprijenosti. Ne le skrb za kruh, temveč tudi skrb za dobro vzgojo mora prevevati vsakega delavca. Njegovi otroci morajo postati ne le delavci, temveč tudi zavedni bojevnikji za delavske in človeške pravice.

Žena, ki je zaposlena v delavnicah in tovarnah, je kriva, da izgubi delavec odporno silo, ker se vedno nanaša na pomoč svoje žene. Delavec mora zaslužiti toliko, da sam preživlja svojo družino. (Dalje prih.)

SEJA ŠIRŠEGA NAČELSTVA UNIJE SLOV. RUDARJEV V ZAGORJU.

Dne 16. marca se je vršila seja širšega načelstva, na kateri so bili vsi člani širšega in ožjega načelstva navzoči. Poročilo načelstva se je vzelo na znanje, ravnotako blagajniško poročilo, ki izkazuje za leto 1921. skupnih dohodkov 358.734 K 45 v in skupnih izdatkov 307.198 K 21 vin. ter konečno blagajnični ostanek imovine 270.322 K 24 vin. Pregledniki računov so račune pregledali ter ugotovili, da je poslovanje v najboljšem redu. Nadalje se je poročalo o mezdni gibanjih, katere je izvršila Unija slov. rudarjev zadnje tri mesece. Rudarji v Poličanah so dosegli povišanje minimalne plače 10 K, rudarji pri Trboveljski družbi 50% na temeljne plače in 30% na pogojne plače, rudarji v Globokem 10%, v Slovenem gradu 30% ter nabavni prispevek, ki znaša za delavca 300 K, za ženo 250 K, za otroka 150 K, ki dosedaj niso imeli tega. Na Lešah 50% to je pri zadnjem mezdni gibanju, ki je bilo končano 14. marca t. l. v decembru pa 15% tako da znaša skupni povišek 65%. Zdraven tega pa so dobili še pri zadnji obravnavi po 500 K izrednega prispevka za oženjene in 300 K za samce. Za Črno in Mežico pa so dosegli zvišanje plač za 20% in vpeljavo nabavnega prispevka, ki znaša za delavca 500 K, ženske 300 K, otroke 200 K. Dve mezdni gibanji pa še niste končani. Nadalje se je sklenilo naprositi Delavsko zbornico, da povzame potrebne korake glede odtegljaja za osebno dohodarino ter da se skuša potom zakonodaje zvišati eksistenčni minimum na 12.000 D. letno. Delavska zbornica naj bi se tudi potrudila, da bi se pri osebni dohodarini plačarini in občinski doklade sploh ne zaračunavale in da dokler se pobira te vrste davek, ki zadene samo delavce v Sloveniji in Dalmaciji, se istega pobira le že od davčnih uradov izstavljenih plačilnih nalogov. Razven tega se je rešilo še več zadev glede pravovarstva, kakor tudi sklenilo smernice za bodoče delo organizacije. Izvolilo se je tudi 11 delegatov za strokovno konferenco, ki se vrši 25. in 26. marca v Ljubljani, ki bodo imeli 3000 glasov, kolikor je imela organizacija koncem leta 1921. članov, za katere je obračunala tudi strokovni komisiji njej pripadajoči prispevek. Obenem se je z zadovoljstvom ugotovilo, da čeravno mečejo nasprotniki raznih vrst kakor klerikalci in nekdanji komunisti in sedaj Žerjavovci, ali pa še boljše rečeni demokratski demagogi blato po naših zaupnikih, ni organizacija ničesar izgubila, pač pa veliko pridobila na izkušnjah. Nadalje se je tudi ugotovilo, da je Unija slovenskih rudarjev edina organizacija rudarske stroke, ki ima zadnje tri mesece uspehe s svojimi mezdni gibanji, medtem ko vse druge organizacije niso pridobile za rudarje ničesar, če tudi jih vedno pitajo s frazami in obljubami.

Politične vesti.

+ Zloglasne Wranglove čete ne bodo več opravljale obmejne službe. Na včerašnji seji finančnega odbora so vendar enkrat sklenili zaradi neštetihih pritožb, odpuštili obmejne Wranglove čete. Obmejne službo bodo zopet prevzeli finančni stražniki. Ljudstvo na mejah se bo sedaj globoko oddahnilo. Bil je sploh velik škandal, ker jih niso že davno odslovili. Za te lopove so izdajali v Belgradu letno ogromne vsote, ki smo jih dobesedno rečeno metali v vodo.

+ General Wrangel nadzira svoj štab in svoje čete. Belgrajska vlada je

dala na razpolago carističnemu generalu Wranglu graščino v Vinkovcih, poleg tega pa tudi razkošno stanovanje v Belgradu, odkoder se vozi na vse strani naše države nadzorovat — svoj štab in svoje čete. Belgrajska vlada je sicer izjavila po ministru Ninčiču, da je nevtralna in da hoče gojiti priateljske stike s sovjetsko Rusijo, toda njene izjave so čisto navadna laž. Dejstva namreč dokazujejo, da se vede general Wrangel v Belgradu kakor kakšen car, da sprejema deputacije iz cele države, da podeljuje avdience in deli različne kolaine ne samo buržoaznim Rusom, ki so se pritepli iz Rusije, temveč tudi zaslužnim Jigoslavanom. Kjer potuje general Wrangel, ga povsod pričakujejo službeno. Pri belgrajski vladi ima tudi svojega poslanika, nekoga Potockega. Vsi ti pojavi dokazujejo, da kuje general Wrangel v Belgradu akcijo proti sovjetski Rusiji, kar je tudi sam že večkrat priznal. Ruski monarhisti so prav pridno na delu in tako so nekateri Rusi tudi že v Zagrebu ustanovili zvezo ruskih monarhistov. Naša vlada jih seveda podpira bogato z denariem. Da bi odrinila par milijonov za gladujoče v Rusiji, ji pa seveda niti na misel ne pride.

+ Fašisti divljajo nemoteno na Reki. Na Reki postaja položaj z vsakim dnem bolj in bolj zapleten. Fašisti so razpostavili po vseh ulicah strojnice in izvajajo nad prebivalci tak teror, da so se obrnili konzuli Francije, Anglije in Amerike do svojih vlad, od katerih zahtevajo nujno pomoč. Italijanski zunanji minister sicer izjavlja, da misli Italija izvesti rapalsko pogodbo, vendar pa se tako nespretno zagovarja, da mora biti vsakemu jasno njeno slepomišljenje. Fašisti na Reki iščejo sedaj svetovalce Zanellove konstituante, ki naj bi izvolili fašistovsko vlado, toda ti se skrivajo po kletih, kolikor jih je sploh še ostalo v mestu. Več kakor čudno je, da niso zavezniške države, ki z veseljem vtikajo svoje nosove v vse mogoče dogodke, ki jih niti najmanj ne brigajo, že davno naredile miru na Reki, kjer vlada nezaslišana anarhija.

+ Konference kapitalističnih držav so na dnevnem redu. Konferenco baltičkih držav so zaključili te dni v Varšavi. Baje se je dosegel sporazum v vseh glavnih točkah. Poljski listi poročajo, da ni imela varšavska konferenca z bukareško nobenih stikov. V Bukarešti so se zedinile Poljska, Rumunija, Čehoslovaška in Jugoslavija za skupni nastop na genovski konferenci, medtem ko je varšavska konferenca sklepala o dalekovidnejših vprašanjih.

SHOD NA VRHNIKI SE NE BO VRŠIL POPOLDNE, KAKOR JE BILO Določeno, TEMVEČ ZJUTRAJ OB 9.

POMOČ GLADUJOČIM V RUSIJI.

Konferenca vseh korporacij v to svrhu se bo vršila v nedeljo, 19. t. m. ob 10. dopoldne v zborniški dvorani na univerzi. Pričakujemo polnoštevilno zastopstvo vseh korporacij, vabljenih in mogoče pomotoma ne vabljenih.

Pripravilni odbor.

(Sestavljen od vseh akadem. društev.)

ODPRTO PISMO NAČELNIKU ODELKA ZA SOC. SKRB G. ADOLFU RIBNIKARJU.

Kakor znano se nahaja minister za soc. politiko g. dr. Žerjav v Dubrovniku, kjer zdravi svoja bolna pljuča. Nadalje je tudi znano, da se nahaja v Sav. dolini blizu Šoštanja zdravilišče za bolne na plju-

čih Topolščica. V tem zdravilišču je za bolne na pljučih na razpolago okrog 140 postelj, ki so večidel skoraj vedno zasedene. Zdravilišče Topolščica je državno in tudi zdravnik g. dr. Hans, ki je tamkaj nameščen, je plačan z državnih sredstev. G. dr. Hans je dobil nalog, da gre proučevati v Dubrovnik tamošnje podnebje. Gospod doktor Hans je specialist za pljučne bolezni, zanimivo je, da je g. dr. Hans dobil isti čas nalog, da gre v Dubrovnik »proučevati« podnebje, ko se sočasno nahaja tamkaj bolni minister g. dr. Žerjav. Obstoja sum, da ni bil poslan g. dr. Hans v Dubrovnik, da »proučuje« tamošnje podnebje, marveč, da zdravi tam gosp. ministra dr. Žerjava. Ako je to res, in kakor se zdi je res, tedaj vas gosp. Ribnikar vprašam, od kdaj so tudi ministri zavarovani pri bolniških blagajnah. Da pošiljajo zdravnika na državne stroške zdraviti gospoda ministra, ki ima preko 3000 K dohodkov dnevno? Prosim Vas torej za pojasnilo, kako je prišlo do tega, da se oba imenovana gospoda sočasno nahajata v Dubrovniku. Nadalje bi prosil tudi pojasnila, če se je v času odsotnosti g. dr. Hansa preskrbelo za substituta v Topolščici in na čigave stroške. — Z odličnim spoštovanjem Ivan Tokan, narodni poslanec.

Dnevne vesti.

Zonet bomo novi! Povodom poroke našega kralja so odredile vojaške oblasti, da si morajo nabaviti vsi častniki nove uniforme. Lepo je, če hočejo častniki na slovesen način pozdraviti svojega vrhovnega poveljnika. Vprašanje pa je, na čigav račun. Jasno je, da si tudi dobro plačani častniki ne morejo privoščiti luksuza, nabaviti si kar na povelje s svojo mesečno plačo kroj, ki bi stal pet do šest tisoč kron. Pa za to imamo fonde. Dalje imamo tudi delovno ljudstvo, da jih polni z denariem v potu svojega obraza. Kaj zato, da hodite okrog vi, delavci, uradniki in — prostaki raztrgani in sestradani!

Izjava. Obžalujem in preklicujem besede, katere sem izrekel dne 18. januarja 1922 v gostilni g. Kramarja na iVču proti sodr. Ivanu Makucu glede poneverjenja 32.000 K od veselice za žrtve dne 8. avgusta 1920 na Koslerievem vrtu, ter tudi da je lump in slepar. Obenem se tudi zahvaljujem, ker je sodr. Makuc odstopil od tožbe. — Jakob Kranjc.

Ljubljana.

Pri poštnem uradu Ljubljana 3 se otvori z 20. t. m. javna govorilnica za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 22. marca t. l. ob 20. v mali dvorani »Mestnega doma«. Društvena pisarna daje članom informacije dnevno od 18. do 20., Sv. Petra cesta števil. 12, pritično, desno.

Romanowski-Kogoj. V ponedeljek, 20. t. m. ob 8. zvečer soarea ljubljanskih komponistov v dvorani Filharmonične družbe. Vstopnice v predprodaji v »Glasbeni Matici«.

Opozorjamo na današnji oglas tvrde Šoštarich, Petan & Ecker.

Celje.

»Vražja ženska« v Celju. V torek, dne 14. t. m. so gostovali ga. Juvanova ter gg. Kralj in Gregorin, člani ljubljanskih

skega narodnega gledališča v Celju z Schönherrovo »Vražjo žensko«. Za nas Celjane, ki smo vedno le na dela diletantov navezani, je bil njihov večer impozanten. Gosti so se potrudili. Niso se poznale malenkostne hibe g. Gregorina kot orožnika, čisto enostavno, ker je celjska publika podobna onim hribovcem, ki pride prvič v mesto in dve uri zija potlakovano cesto. Najlepši momenti so izzvali smeh, ki je napravil v gledališču mučen vtis. Zdelo se nam je, kot da bi slišali teleta na naši. In to je delala gospoda v ložah, seveda niso izvzeti gg. »igralci« dramatičnega društva, ki so kazali, da prav dobro razumejo objemanje. Ne čudimo se, da ne ostane pri nas noben umetnik, ki je hotel ustvariti umetnost v Celju. Pa zabavljajo, sedaj jih ni, da bi igrali. Sami pa so krivi, da jih ni!

Čisto kapitalista vredno. Tovarnar A. Westen je odpuštil glavne zaupnike ss. Kolenca, Holcingerja, Mlakerja in Oseta. Sodrugi iz Vrhniko podajte si roko s Celjani. G. Westnu pa priporočamo, da vzame slučaj na Vrhniko za vzgled. Odstavili so zaupnike — potem štrajk — nazadnje pa kapitulacija kapitalista. To v uvod, sedaj pa h stvari. Gospod Westen je bil v Štorah pri proslulem mučitelju ruskih uetnikov in velikemu prijatelju krščanskega delavstva g. Hruški, ki mu je svetoval da bo naložile uničil organizacijo tedaj, če bo odpuštil zaupnike. G. Hruški se je posrečilo, ker so bili zaupniki v Štorah bitančki (sedaj so se stregnili). Ali v Celju je drugače. Če bi g. Westen nas vprašal, ki mu povedali, da je delavstvo njegove tovarne trezno. Da so pa bili ravno ti štirje odpuščeni, je povzročil baie nek delavec pri Rakusch-u. Povedal je g. Rakusch-u, da so mu ti največ zakrivili, da je z 9-urnikom propadel. Kapitalist pomaga kapitalistu in g. Westen je Rakusch-a maščeval. Radovedni pa smo, kako se bo pa g. Westen počutil, ko bo njegovo delavstvo, 800 po številu, zaupnike maščevalo. G. Westen, toliko za danes. Jutri pa več. Mi se bomo veselili, če vam ne bo dala vest mirno spati.

Srbski zemljiaradniki v Celju imajo na Jožefovo veliko zborovanje. Tam se bo mnogo sklepalo in govorilo. Glavno besedo pa bo imel nek velik radnik zemlje, g. Mahen, k je leta 1919, bil še tako navdušen državotvorec, da je za naše zaupnike vešala zastoni nabavljaj. Nastopil bo g. dr. Novačan v gala diplomatski obleki. (v kateri je že oral zemljo) in »Vaški svet« v Trnovljah bo rešen.

Šport se je pričel v Celju razvijati. Pridno se trenirajo. Upamo, da bo tudi »Svoboda« letos bolje napredovala, kot je lansko leto.

Diskusija! V soboto, dne 25. t. m. predava sodrug Angelo Cerkvencik. Kdor ga pozna iz delovanja, kot pisatelja in ustvaritelja treznosti, bo agitiral, da bo diskusija čimboli obiskana.

Gledališče! V soboto, dne 18. t. m. igra dramatično društvo »On in njegova sestra«. Igra se ponovi v torek, dne 21. t. m. Takrat bo izven abonementa.

ČRNA DESKA.

Stanovanjski komisiji in senatu v Ljubljani.

Ker mi je zadnji odklonil upravičeni prošnji za nakazanje stanovanja v Ljubljani, si dovoljujem vprašati slavni urad, da javno pove, koliko priselitev in koliko vselitev je od 23. aprila 1921 do danes za Ljubljano dovolil.

Pozabiti pa ne sme, ali so vsi, ki jim je dovolil priselitev ali vselitev, res bili

potrebni, in če so za vse bili podani zadostni pogoji.

Pozabiti nes me povedati tudi imena onih siromašnih družin, katerim je kljub zadostnim zakonskim pogojem prošnja zavrnil.

Na ta način bomo dobili sliko pravične razsodbe onih ljudi, ki se igrajo z našim življenjem.

Jutri nadaljujem.

Meznarič Ivo, vojni invalid.

DVA SJAJNA SHODA NA KOROŠKEM.

Dne 12. t. m. sta se vršila v Mežici in v Prevaljah dva impozantna shoda, ki sta nanovo dokazala, kako zavedno je delavstvo v Mežiški dolini. Sodrugi dr. Korun je bičal opravičeno našo upravo, ki je nameravala zapreti del bolnišnic v Sloveniji, ker baje ni zadosti kredita. Toda militarizem in korupcija državnikov, to so tisti viri, kjer se naj odpravijo rak-rane in se dobe sredstva za vzdrževanje socialno potrebnih institucij za vse sloje v državi.

K bistvenim točkam govora sodruga Koruna je delavstvo sprejelo sledeče resolucije: proti draginji (enaka resolucija kakor na jeseniškem shodu dne 5. marca); protest proti ukinitju bolnišnic, protest proti slabi gospodarski politiki in zahteva otvoritve industrijskih šol in tečajev v Mežiški dolini; protest radi razpisanih občinskih volitev v Mežiški dolini; protest rad slabega ravnanja z našimi vojniki in zahteva izpremenitve zakona v ustroju vojske osobito člena, ki ne oprošča ali manjša kaderskega službovanja onim obvezancem delavstva, ki so poročeni in so edini vzdrževalci svojih rodbin potom svojega vsakdanjega zaslužka; in protest radi malomarnosti Višjega šol. sveta ki je kriv, da v Mežici že skoraj pol leta ni rednega pouka, kljub temu, da je delavstvo dalo lokal za otvoritev četrtega razreda — ker še doslej ni poverilo pouka po krivici preganjanemu učitelju sodrugu Vinku Möderndorferju.

Shodi so bili zelo burni. V Mežici je bilo preko 500 posetnikov, v Prevaljah pa tudi zborovališče natlačeno polno. Shodi so potekali brez incidentov, samo v Prevaljah sta se blamirala »Mežnarjev Jokl« in »Brinarjev Jurij«, katerega imenujejo v šali stranskega okrajnega komisarja — kar pa seveda ni res, ker strankar vendar ne more biti komisar. Sodrugi poslanec Korun je govoril tudi nekaj o klerikalnih beznicah, kar je povzročilo, da se je neki »zelo, zelo zaslužni osebi« začela brada tresti, ki je zopet povzročila, da je nenadoma zbolel »Hanibal« iz predzadnjega »Ljudskega Glas« in povzročil, da je stopilo delavstvo premogovnika Leše v štrajk radi preizvrstnih delavskih plač in iz usmiljenja, ker »Hanibal« »preslabo« skrbi za svojega klerikalnega nemškega grofa.

Padanje žitnih cen. Na novosadski produktni borzi so začele padati cene pšenici in koruzi. Ker pričakujejo še nadaljno padanje, je ponudba živahna, povpraševanje pa slabo. Poglejmo n. pr. tabelo. — 3. marca je bila pšenica 4.87 do 4.95 Din., 4. marca je bila pšenica 5.12 do 5.25 Din., 8. marca je bila pšenica 5.15 do 2.20 Din., 11. marca je bila pšenica 4.75 do 4.87 Din., 14. marca je bila pšenica 4.20—4.37 Din.

Repertoar slovenskega nar. gledališča.

Drama:

Sobota, 18. marca »Mariša«, C.

Nedelja, 19. marca »Hamlet«. Izven.

Opera:

Sobota, 18. marca »Madame Butterfly«, B.

Nedelja, 19. marca »Cavalleria rusticana«, Plesna legendica. Izven.

— **Tragična smrt danskega letalca Harrisa.** Preteklo nedeljo se je v Turinu smrtno ponesrečil znani danski letalec Harris Lansen. Harris je preteklo nedeljo prvič nastopil v Italiji. V drugih državah je nastopil uspešno kakih sedemdesetkrat. V nedeljo je moral izvršiti glavno točko programa, polet s padobranom. Med silnim navdušenjem občinstva — na letališču Ansaldo je bilo zbranih kakih 30.000 ljudi — se je Harris dvignil ob 17.30 v zrak z aeroplanom, ki ga je vodil letalec Lovadina. S Harrisom je vstopil tudi pomočnik, da mu pomaga, ko se bo vrgel iz aeroplana. Še preden se je bil dvignil, je Harris izročil odvetniku Leviju svojo oporoko, pismo in prstan, ki ga je snel s prsta. Pri tem pretresljivem delu je Harris nekoliko prebledel, kakor bi bil slutil, da se ne bo vrnil več žv... Aeroplan je hitro dosegel višino 1200 metrov. Napetost med občinstvom je dosegla višek, ko je stopil Harris visoko v zraku na krilo aeroplana in se pripravljaj na skok. Toda nenadoma se je začel aeroplan spuščati, ne da bi bil Harris odskočil, in se je končno spustil na tla. Pozneje se je izvedelo, da je bil Harris v zadnjem hipu zapazil, da pri padobranu nekaj ni v redu in se je zato držal na krilu aeroplana, dokler se ta ni spustil na tla. Napaka na padobranu je bila kmalu popravljena in Harris se je zopet dvignil z aeroplanom v zrak: zadnjič. Videli so ga, kako je izstopil v višini 1800 metrov iz aeroplana in se vrgel v globino. Prizor, ki se je odigral v tem hipu, bo ostal večno v spominu vsem, ki so ga videli. Harris je padel z bliskovito naglico kakih 200 metrov, toda padobran se še ni bil odprl. Občinstvu je zastala vsled razburjenosti sapa. Kar paenkrat pa se je padobran naglo odprl in v istem hipu tudi popolnoma raztrgal. Ubogi Harris je padel z vedno večjo silo proti zemlji. Padel je s tako silo, da se je zaril v tla. Zdravniki, ki so takoj prihitali na lice mesta, so ga našli vsega polomljenega. Njegovo truplo je bilo odpeliano na univerzo. Mesto, kamor je padel, je občinstvo napolnilo s cvetkami...

— **Svetovna zaloga zlata.** V zadnji številki »Monthly Bulletin of Statistics« je objavljen pregled, ki podaja zalogo zlata v posameznih državah sveta (izvzemesi Rusijo). Banke: Združenih držav imajo zlata 498.500.000 liber šterlingov, Angleška banka ima zlata 128.300.000 liber šterlingov, »Francoska banka« ima zlata 220.700.000 liber šterlingov, španska banka ima 99.400.000 liber šterlingov, italijanska banka ima zlata 85.500.000 liber šterlingov, nemška banka ima zlata 53.000.000 liber šterlingov, japonska banka ima zlata 144.700.000 liber šterlingov, banke ostalih držav imajo 247.000.000 liber šterlingov. Skupaj 1.448.000.000 liber šterlingov. — Zdaj pa samo pomislimo na lakoto, ki divja po celem svetu in za katero umira v Rusiji 30 milijonov ljudi in ravno toliko na Kitajskem, pa bomo takoj videli, kako neizmerno podel in okruten je obstoječi kapitalistični sistem, na podlagi katerega obstojajo skoro vse države sveta.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ.)

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Razpis natečaja.

S 1. junijem t. l. se odda najnižjemu ponudniku oskrbovanje poštne voženj v Ljubljani in pa dnevno enkratne, enovprežne vožnje v Devico Marijo v Polju.

Ljubljanskih voženj je sedaj dnevno 11 enovprežnih in 12 dvovprežnih.

Za oskrbovanje vseh voženj je določenih 13 konj in 9 voznikov. Vozove da poštni erar sam na razpolago.

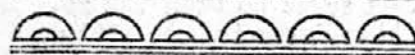
Z najnižjim ponudnikom bo poštno ravnateljstvo sklenilo pogodbo.

Natančnejša pojasnila daje ob delavnikih od 8. do 14. ure IV. oddelek poštne ravnateljstva v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2.

Ponudniki naj vložijo z dvodinarskim kolkom opremljene ponudbe do 31. marca t. l. pri poštne in brzojavne ravnateljstvu v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 14. marca 1922.

Poštne in brzojavne ravnateljstvo
za slovensko ozemlje SHS v Ljubljani.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,
v Stoku, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsorci vedno na razpolago.

Spreten

Kovinolivar

se išče.

Ponudbe z navedbo zahteve plače naj se pošljejo:

Heinr. Stolz, Kula,
Vojvedina.

STROJI za mešanje betona,

telovadno orodje,
poljedeljski stroji,

traverze,

cement,

smednik,

dinamit,

železne blagajne itd.

v zalogi trgovine z železnino

Fr. Stupica

Ljubljana, Gospo. vatska c. 1.

Gazela' milo

je najboljši domači izdelek.

Dobi se v vsaki trgovini.

Vabilo

na

občni zbor

„Ljudskega doma“

reg. zadr. z o. z.

ki se bo vršil

v nedeljo dne 2. aprila t. l.

v prostorih

„Zveze Gospod. zadrug“ v Ljubljani

s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1921.
2. Izprememba pravil.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Blagovolite vzeti na znanje otvoritev nove trgovine z železnino in stroji na debelo in drobno

Pozor!

Šošterič, Petan & Erker

== v Ljubljani, Resljeva cesta 20 ==

Pozor!

katero tvrdko pri nakupu posebno priporočamo slavn. občinstvu, obrtnikom, zlasti trgovcem na deželi.

Pozor! Pozor!

Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide,

tvrdka

ANT. KRISPER

Ljubljana

Nestni trg 26.

Parne mlatilne garniture

na lokomobile s parnim obratom in mlatilnice s kroglastim tečajem, dobavne v kratkem roku do bodoče mlatitve.

Glavno zastopstvo tvornice strojev ogerskih državnih železnic

„Record“

d. d. za trgovino in industrijo
Osijek, Teretna ulica št. 2.

Brzojav: RECORD.

Telefon: 86.